

Sygn. akt I ACa 95/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Górski
Sędziowie:	SSA Dariusz Rostał SSO del. Wojciech Machnicki (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Emilia Startek

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2017 roku na rozprawie w Szczecinie
sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.
przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 26 lipca 2016 roku, sygn. akt VIII GC 301/16

I. oddala apelację,

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Dariusz Rostał Krzysztof Górski Wojciech Machnicki

Sygn. akt I ACa 95/17

UZASADNIENIE

Powódka (...) sp. z o.o. w L. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) sp. z o.o. w K. kwoty 203.684,40 zł z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po dniu wniesienia pozwu, co miało miejsce w dniu 17 lipca 2015 roku (data nadania). Kwoty tej domagała się, jako zwrotu kosztów podjętych czynności dotyczących odzyskania zwrotu pożyczki, na podstawie umowy z dnia 10 listopada 2011 roku, pomiędzy powódką a D. D. (1), jako pożyczkobiorcą i W. F., jako poręczycielem.

Powódka powoływała się na umowę w zakresie hipoteki, która zdaniem powódki obejmowała również takie zobowiązanie. Wskazała, że na kwotę dochodzoną pozwem składa się część dotychczasowych kosztów postępowania związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki na podstawie umowy pożyczki wskazanej wyżej, a w szczególności kosztów windykacji należności przez Kancelarię (...) spółka partnerska, obejmujących 15 procent kwoty 1.357.866 zł, stanowiącej pierwszą ratę pożyczki, dochodzoną w postępowaniu sądowym w innej sprawie wszczętej przeciwko pożyczkobiorcy D. D. (1) oraz poręczycielowi W. F..

Powódka wniosła też o zastrzeżenie prawa strony pozwanej do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do nieruchomości obciążonej hipoteką.

Sąd Okręgowy wydał 13 stycznia 2016 roku nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem pozwu.

Od tego nakazu sprzeciw wniosła strona pozwana, która domagała się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Potwierdzając zawarcie pożyczki zgodnie z umową wskazaną w pozwie oraz fakt dochodzenia przed sądem zwrotu jej części, pozwana stwierdziła, że dochodzona pozwem kwota nie stanowi kosztów postępowania związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki udzielonej na podstawie wzmiankowanej umowy, a faktura dołączona do pozwu została wystawiona z tytułu wykonania usługi o nazwie: „koszty postępowań związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki udzielonej na podstawie umowy pożyczki w wykonaniu umowy ramowej i porozumienia, w sprawie spłaty zobowiązań z dnia 11 sierpnia 2011 roku”, co zdaniem pozwanej trudno uznać za koszty postępowania w ewentualnej sprawie o zapłatę kwoty 1.134.000 złotych. Pozwana wskazała, że kwota ta nie jest zgodna nawet z maksymalnymi stawkami kosztów zastępstwa procesowego i faktura została wystawiona ponad 3 miesiące po zwrocie całej kwoty pożyczki z odsetkami.

Niezależnie od tego, zdaniem strony pozwanej powódka nie udowodniła dochodzonej kwoty - ani co do ich poniesienia, ani co do odpowiedniości w celu dochodzenia zwrotu pożyczki. Nie wskazała też czynności, jakie zostały podjęte przez prawników, którzy wystawili fakturę na tę kwotę. Zwróciła nadto uwagę, że w dwóch innych sprawach powódka dochodziła dalszych kwot, łącznie 381.473,40 zł tytułem poniesienia kosztów dochodzenia zwrotu pożyczki. Na koniec podniosła, że żądanie pozwu stanowi naruszenie zasad współzycia społecznego.

Wyrokiem z 26 lipca 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy powództwo oddalił i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 7.217,00 zł tytułem kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne.

W sprawie niespornym jest, że 10 listopada 2011 roku doszło do zawarcia umowy pożyczki pomiędzy powódką a D. D. (1), jako pożyczkobiorcą i W. F., jako poręczycielem, na kwotę 4.000.000,00 złotych.

Nadto niesporne jest, że powódka wystąpiła z pozwem w dniu 19 lutego 2015 r. do tutejszego Sądu, o zapłatę pierwszej raty pożyczki wraz z odsetkami i kosztami, a więc kwoty 1.357.895,72 zł.

Niespornym jest również, że nastąpiła spłata wymienionej pożyczki przed wydaniem wyroku w sprawie z pozwu wskazanego wyżej, co skutkowało cofnięciem pozwu, a w dalszej kolejności umorzeniem postępowania, które jest rozstrzygnięciem prawomocnym, natomiast nieprawomocne jest rozstrzygnięcie w zakresie kosztów procesu w wymienionej sprawie.

W umowie pożyczki wraz z poręczeniem oraz zobowiązaniem do ustanowienia dalszych zabezpieczeń, z dnia 10 listopada 2011 roku, pomiędzy powódką a D. D. (1), jako pożyczkobiorcą i W. F. jako poręczycielem, w paragrafie 6 tej umowy zawarto postanowienie o ustanowienie hipoteki, zgodnie z którym pożyczkobiorca zobowiązał się, w celu zabezpieczenia spłaty pożyczki i odsetek oraz ewentualnych kosztów postępowania związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki, na nieruchomości zabudowanej stanowiącej działkę numer (...) o powierzchni 15,3279 hektarów, położonej we wsi S. gmina W., ustanowić na rzecz pożyczkodawcy, niezwłocznie po zawarciu umowy, hipotekę do kwoty 1.150.000 euro. Hipoteka umowna, o której mowa, zabezpieczyć miała wierzytelności z tytułu umowy

pożyczki, przysługujące wierzycielowi opisanej w powyższych postanowieniach umownych umowy pożyczki, przy czym wierzytelność objęta zabezpieczeniem, to kwota pożyczki w wysokości 4.000.000,00 złotych, odsetki za nieterminową spłatę oraz koszty ewentualnego dochodzenia zwrotu pożyczki.

Oprócz tej umowy strony zawarły aneks, który został też nazwany porozumieniem, w którym ustaliły wysokość i terminy spłat poszczególnych rat pożyczki w zakresie pozostałej do zapłaty kwoty 3.800.000,00 w następujących terminach: kwota 1.134.000 złotych do dnia 30 września 2014 roku, 1.333.000 do dnia 30 września 2015 roku, 1.333.000 złotych do dnia 30 września 2016 roku.

W księdze wieczystej, dotyczącej nieruchomości wskazanej w opisanej wyżej umowie o ustanowienie hipoteki, zawarto w dziale IV wpis hipoteki umownej, do kwoty 1.115.000 euro, zaś jako wierzytelność i stosunek prawny wskazano: „spłata kwoty pożyczki, odsetek oraz ewentualnych kosztów postępowania, związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki, umowa pożyczki w wykonaniu postanowień umowy ramowej i porozumienia w sprawie zobowiązań z dnia 11 sierpnia 2011 roku”.

W dniu 21 stycznia 2015 roku powodowa spółka, działając przez prokurenta samoistnego, udzieliła radcy prawnemu M. K. z Kancelarii (...) spółka partnerska z siedzibą w S. pełnomocnictwa do reprezentowania Spółki w sprawie o zapłatę przeciwko D. D. (1) oraz W. F., z tytułu pożyczki udzielonej przez Spółkę, zgodnie z umową pożyczki wraz z poręczeniem oraz zobowiązaniem do ustanowienia dalszych zabezpieczeń z dnia 10 listopada 2011 roku i w tym zakresie do podejmowania wszelkich czynności związanych ze sprawą, w szczególności wniesienia pozwu do Sądu i reprezentacji w postępowaniu wszczętym wniesieniem pozwu, składania środków odwoławczych w toku sprawy i reprezentacji w postępowaniach wszczętych wniesieniem tych środków przed Sądami, organami egzekucyjnymi oraz pozostałymi osobami fizycznymi i prawnymi, z prawem udzielania substytucji radcy prawnemu, adwokatowi i aplikantowi radcowskiemu.

Radca prawny M. K. podpisał pozew powódki przeciwko pozwanym D. D. (1) i W. F. z dnia 19 lutego 2015 roku o zapłatę kwoty 1.357. 895,72 zł, a także pismo z dnia 2 czerwca 2015 roku w sprawie cofnięcia tego pozwu w całości, z wnioskiem o umorzenie postępowania, zwrot połowy uiszczonej opłaty sądowej i zasądzenie solidarnie od pozwanych zwrotu kosztów postępowania, w tym połowy uiszczonej opłaty od pozwu i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu tego pisma stwierdził, że nastąpiła wpłata kwoty 4.025.396,72 zł, a jako tytuł wpłaty wskazano: spłata pożyczki za D. D. (1) i W. F..

Niezależnie od wymienionych czynności, na papierze firmowym, z nagłówkiem Kancelaria (...) zostało sporządzone ostateczne wezwanie do zapłaty, jako wezwanie przedsądowe, z dnia 6 lutego 2015 roku, w zakresie żądania zapłaty pierwszej raty pożyczki zgodnie z zawartym porozumieniem wraz z odsetkami.

Oświadczeniem z dnia 20 maja 2015 roku, prokurent samoistny powodowej spółki stwierdził, że spółka udzieliła zlecenia Kancelarii (...) Spółka Partnerska, obejmujące dochodzenie roszczeń przysługujących reprezentowanej przez tego prokurenta spółce na podstawie umowy pożyczki wraz z poręczeniem oraz zobowiązaniem do ustanowienia dalszych zabezpieczeń z dnia 19 listopada 2011 roku, zmienionej aneksem/porozumieniem, od wszystkich dłużników Spółki, w szczególności D. D. (1), dłużnika głównego, W. F., poręczyciela a także innych dłużników rzeczowych, bowiem wierzytelność została zabezpieczona na nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta KW (...). Fakt łączącej strony umowy potwierdza udzielone pełnomocnictwo do prowadzenia sprawy radcy prawnemu M. K., a strony ustaliły, że wynagrodzenie dla Kancelarii Radców Prawnych (...) spółki partnerskiej za prowadzenie sprawy (koszty windykacji należności) stanowi 15 % dochodzonego roszczenia.

Na tymże oświadczeniu radca prawny M. K. potwierdził za Kancelarię (...) spółka partnerska fakt zawarcia opisanej umowy oraz wskazane w oświadczeniu prokurenta ustalenia.

W dniu 15 czerwca 2015 roku Kancelaria Radców Prawnych (...) spółka partnerska z siedzibą w S. wystawiła fakturę powódce na kwotę 203.684,40 zł. netto i 250.531,81 zł. brutto, a jako tytuł wskazała: koszty postępowania związane

z dochodzeniem zwrotu pożyczki, umowa pożyczki w wykonaniu postanowień umowy ramowej i porozumienia w sprawie spłaty zobowiązań z dnia 11 sierpnia 2011 roku, (...)

W dniu 16 czerwca 2015 roku powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 303.684,40 zł stanowiącej dotychczasowe koszty postępowania związane z dochodzeniem zwrotu pożyczki, na podstawie umowy pożyczki w wykonaniu postanowień umowy ramowej i porozumienia w sprawie spłaty zobowiązań z dnia 11 sierpnia 2011 roku, zawartej między powódką a D. D. (1) oraz poręczonej przez W. F., w terminie do dnia 29 czerwca 2015 roku pod rygorem wystąpienia na drogę sądową. W treści tego wezwania zostało wskazane, że koszty objęte żądaniem obejmują między innymi wynagrodzenie dla Kancelarii (...) Spółka partnerska za prowadzenie sprawy (koszty windykacji należności), które stanowią - zgodnie z umową stron - 15 % dochodzonego roszczenia, a mianowicie kwotę 203.684,40 zł. Powołała się na fakturę numer (...). Nadto do tego wezwania zostało dołączone oświadczenie prokurenta samoistnego powodowej Spółki, w którym oświadczył on, że wysokość kosztów odzyskiwania należności, na podstawie umowy pożyczki wraz z poręczeniem oraz zobowiązaniem do ustanowienia dalszych zabezpieczeń z dnia 19 listopada 2011 roku, zmienionej aneksem/porozumieniem, od wszystkich dłużników spółki, w tym dłużników rzeczowych, stanowi łączną kwotę 100.000,00 zł.

Ustalenia powyższe zostały dokonane przez Sąd Okręgowy na podstawie następujących dowodów: umowa pożyczki z 10 listopada 2011 roku z aneksem/porozumieniem (karta 9 do 15), pozew z 19 lutego 2015 roku (karta 16, 17), pełnomocnictwo z 21 stycznia 2015 roku (karta 20), wezwania do zapłaty z dowodami nadania (karta 27, 29, 30 do 39, 40), pismo o cofnięciu pozwu w sprawie IC 205/15 (karta 33 do 34), odpis księgi wieczystej (...) (karta 35 do 38), oświadczenie prokurenta powodowej Spółki z dnia 20 maja 2015 (karta 41), faktura numer (...) (karta 42).

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy powództwo oddalił i zasądził na rzecz pozwanej koszty procesu.

Sąd Okręgowy wskazał, że dokonał ustaleń faktycznych, w znacznej mierze niespornych, dodatkowo w oparciu o przedłożone, głównie przez stronę powodową, dowody pisemne. Większość tych dowodów stanowią dokumenty dotyczące bądź to stosunku prawnego, w związku z którym powódka dochodziła roszczenia od pozwanej w oparciu o umowę zabezpieczenia hipotecznego, bądź też w zakresie sporu pomiędzy stronami umowy z dnia 10 listopada 2011 roku, w zakresie zwrotu pożyczki. Nadto w sferze stanowisk zajmowanych przez strony, co do dochodzonych kosztów, jako kosztów postępowania w sprawie zwrotu pożyczki w części obejmującej jej pierwszą ratę z odsetkami, zgodnie z porozumieniem do umowy pożyczki z dnia 10 listopada 2011 roku.

W sprawie nie złożono ostatecznie, w sposób skuteczny, żadnych innych wniosków dowodowych. Przed wyznaczeniem rozprawy strona pozwana wniosła o przesłuchanie D. D. (1) i W. F., a więc pożyczkobiorcy i poręczyciela z wzmiankowanej umowy pożyczki, jednakże na dzisiejszej rozprawie wnioski te cofnęła.

Strona powodowa przedstawiła 26 lipca 2016 r. wnioski dowodowe w zakresie dowodów z zeznań świadków, jednakże zgodnie z art. 207 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego wnioski te musiały zostać uznane za spóźnione. Strona powodowa nie przedstawiła żadnych twierdzeń, ani nie podała uzasadnienia, które spełniałoby warunki wskazane w powołanym przepisie.

Przepis ten wymaga, aby strona, która składa wnioski dowodowe niezgłoszone w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym, co do którego uzyskała upoważnienie albo zobowiązanie, musi uprawdopodobnić, że to niezgłoszenie nastąpiło bez jej winy, lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Złożony w dniu dzisiejszym na rozprawie wniosek dowodowy żadnego z tych twierdzeń ani wskazań nie zawierał, tym samym nie można było tych wniosków dowodowych zrealizować.

Należy odnieść się także do faktu złożenia przez stronę powodową pisma, a ściślej dwóch pism, w dniu 6 lipca 2016 roku. Zgodnie z art. 132 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, w toku sprawy adwokat, radca prawnym, rzecznik patentowy oraz radca prokuratorii generalnej Skarbu Państwa doręczają sobie nawzajem bezpośrednio odpisy pism procesowych z załącznikami. Do pisma procesowego wniesionego do Sądu dołącza się dowód doręczenia drugiej

stronie odpisu pisma albo jego nadania przesyłką poleconą. Pisma niezawierające powyższego oświadczenia podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia tego braku.

W świetle powołanej regulacji nie można było postąpić inaczej niż dokonać zwrotu złożonego pisma. Niewątpliwie pismo to stanowiło pismo procesowe złożone w sprawie, niezależnie od tego, do czego zmierzało. Nie można stwierdzić, że złożone pismo korzystało ze zwolnienia złożenia go w dwóch egzemplarzach, toteż biorąc pod uwagę, że nie dotyczyło tego pisma wyłączenie, o którym mowa w art. 132 § 1(1) Kodeksu postępowania cywilnego, złożenie go w sposób wskazany w treści art. 132 § 1 k.p.c. skutkowało zwrotem pisma, jako dotkniętego brakiem, o którym mowa w powołanym w przepisie. Następuje ono niezależnie od tego, czy zachodzą jakieś okoliczności, które mogłyby być przyjęte za świadczące o braku przeszkód w prowadzeniu postępowania. Innymi słowy przepis ten zawiera domniemanie, że brak w zakresie złożenia pisma zgodnie z art. 132 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, uniemożliwia nadanie biegu pismu.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że dowód ze świadków lub z przesłuchania stron przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu obejmującego czynność prawną może być dopuszczany pomiędzy uczestnikami tej czynności tylko w wypadku, gdy nie doprowadzi to do obejścia przepisów o formie zastrzeżonej pod rygorem nieważności i gdy ze względu na szczególne okoliczności sprawy Sąd uzna to za konieczne. Powyższe zawarte jest w regulacji art. 247 Kodeksu postępowania cywilnego.

Wskazanie w treści wniosku dowodowego, będącego elementem wystąpienia pisemnego powódki, okoliczności uzgodnień stron, co do treści zabezpieczenia hipotecznego, jest złożeniem wniosku, który może być potraktowany, jako wniosek przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu, a więc zmierzającego do tego by dokonać ustaleń innych lub w szerszym zakresie niż wynikające z treści dokumentu.

Niezależnie od powyższego, jeśli w sprawie występuje zagadnienie prawne, od którego rozwiązania zależy między innymi ocena potrzeby przeprowadzenia dowodu ze źródeł osobowych, rozstrzygnięcie tego zagadnienia prawnego powoduje, że dowody ze źródeł osobowych okazują się zbędne.

Sąd Okręgowy wskazał, że powódka powołała się w niniejszej sprawie na przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece, natomiast jako podstawę prawną swojego żądania wskazała również przepis art. 10 ustęp 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Ustawa ta, nie ma zastosowania w niniejszej sprawie, bowiem obejmuje zagadnienie kosztów odzyskiwania należności powstałych z transakcji handlowych, za które uznaje jedynie umowę sprzedaży lub umowę świadczenia usług. Nie ma podstaw do przyjęcia, że zawarta umowa pożyczki, na którą powołuje się strona powodowa, stanowi świadczenie usług, a w szczególności, że może być mowa w kontekście tej umowy o jakiegokolwiek usłudze na rzecz strony pozwanej.

Tylko na marginesie należy dodać, że także w tej ustawie, o czym za chwilę będzie mowa również przy analizie na gruncie ustawy o księgach wieczystych i hipotece, mowa jest jedynie o zwrocie uzasadnionych kosztów postępowania.

Przechodząc do podstawowego zagadnienia w niniejszej sprawie, a więc unormowania mającego znaczenie dla rozstrzygnięcia - co zabezpiecza hipoteka, również taka, która została ustanowiona w treści umowy pożyczki z dnia 10 listopada 2011 roku, należy powołać się na art. 69 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece. Zgodnie z tym przepisem hipoteka zabezpiecza mieszczące się w sumie hipoteki roszczenia o odsetki oraz o przyznane koszty postępowania, jak również inne roszczenia o świadczenia uboczne, jeżeli zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej.

Stanowisko strony powodowej wskazuje, że dochodzone świadczenie obejmuje koszty postępowania. Świadczy o tym stwierdzenie na stronie trzeciej pozwu, w którym powódka wskazuje, że niniejszym pozwem dochodzi zasądzenia od dłużnika rzeczowego zwrotu kosztów związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki.

Zatem rozstrzygając, które z należności wymienionych w art. 69 można dopasować do wskazanego i określonego w opisany wyżej sposób roszczenia powódki, należy przyjąć, że chodzi o koszty postępowania, nie zaś o inne roszczenia o świadczenia uboczne.

W związku z powyższym trzeba stwierdzić, że dominującym jest pogląd, że koszty postępowania, o których mowa w art. 69 powołanej ustawy, to koszty postępowania rozpoznawczego, w którym wierzyciel hipoteczny dochodzi od właściciela nieruchomości zaspokojenia zabezpieczonej wierzytelności. Hipoteka obejmuje więc roszczenia o koszty postępowania we wszystkich instancjach, w tym w postępowaniu kasacyjnym, a więc koszty sądowe, koszty zastępstwa procesowego, koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, koszty przejazdu do Sądu. Jednakże mają być to koszty przyznane (dla poparcia powyższego można przytoczyć pogląd J. Pisulińskiego w pracy: System prawa prywatnego tom 4, wydanie 3, strona 602).

Nie ma wątpliwości, że dochodzone pozwem koszty nie należą do żadnych z wymienionych rodzajów. Jak była mowa roszczenie o zwrot kosztów postępowania jest zabezpieczone hipoteką tylko wtedy, gdy koszty zostały przyznane w prawomocnym orzeczeniu Sądu, bądź w ostatecznej decyzji lub postanowieniu właściwego organu administracji. Nie ma wątpliwości, że dochodzone roszczenie nie dotyczy kosztów, które zostały wskazane wyżej (Podobnie T. Czech w komentarzu do art. 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece zamieszczonym w programie LEX dla prawników).

Jak już była mowa, hipoteka może też zabezpieczać inne roszczenia o świadczenia uboczne, o ile zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej. Zdaniem Sądu, treść zawartej w umowie pożyczki umowy o ustanowienie hipoteki nie zawiera takiego wymienienia.

W literaturze podnosi się, że innymi świadczeniami ubocznymi mogą być opłaty i prowizje bankowe, koszty pokwitowania, koszty opłaty sądowej od wniosku o wpis hipoteki, gdy wniosek składa wierzyciel, a gdy zgodnie z umową koszty te ma zrefundować dłużnik, koszty sporządzenia operatu szacunkowego nieruchomości przez rzeczoznawcę, gdy koszty te poniósł wierzyciel i przysługuje mu roszczenie o ich refundację przez dłużnika, koszty wezwań do zapłaty lub upomnień, opłata prologacyjna.

Niezależnie od przedstawionego wyżej stwierdzenia, że w § 6 ustęp 2 umowy pożyczki, a dotyczącym umowy ustanowienia hipoteki, nie ma wskazania innych należności ubocznych w rozumieniu art. 69 powołanej ustawy, trzeba stwierdzić, że niewątpliwie dochodzone przez powódkę koszty nie są takimi należnościami ubocznymi, jakie zostały wskazane tytułem przykładu, ani innymi podobnymi do nich.

Tym samym nie zachodzi, w świetle art. 69 Ustawy o księgach wieczystych i hipotece, podstawa do dochodzenia w niniejszym procesie roszczenia wskazanego w pozwie, ponieważ nie jest ono objęte zabezpieczeniem hipotecznym, na które strona powodowa powołała się w pozwie.

Z tego względu, w oparciu o powołany przepis, wobec niewypełnienia jego dyspozycji w zakresie dochodzonego roszczenia, należało powództwo oddalić. Powyższe zgodnie z art. 98 § 1 i 3 Kodeksu postępowania cywilnego powoduje obciążenie powódki, jako przegrywającej proces, kosztami procesu. Koszty te obejmują wynagrodzenie radcy prawnego, zgodnie z obowiązującym w niniejszej sprawie Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, w § 6 punkt 7 a nadto obejmują opłatę skarbową od udzielonego radcy prawnemu pełnomocnictwa.

Powódka (...) sp. z o.o. w L. wniosła apelację od powyższego wyroku.

Powódka zaskarżyła wyrok w całości i wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie, zgodnie z żądaniami zawartymi w pozwie;

2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu za drugą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wynikającej z obowiązujących przepisów.

ewentualnie wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w innym składzie,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania w drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wynikającej z obowiązujących przepisów.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie art. 233 § 1 w związku z art. 316 § 1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez wydanie zaskarżonego wyroku na podstawie błędnie ustalonego stanu faktycznego co doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy, a mianowicie przyjęto, że:

a. powódka nie zawarła z D. D. (1) umowy, którą należy kwalifikować jako umowę o świadczenie usług,

b. zgodna wola stron umowy pożyczki oraz poręczyciela nie obejmowała ustanowienia hipoteki na zabezpieczenie roszczenia o zwrot kosztów postępowania rozumianych jako działanie, podejmowanie czynności w celu doprowadzenia do zwrotu pożyczki przez wierzyciela.

2. naruszenie prawa materialnego, tj.:

a. art. 68 i 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez:

- błędną wykładnię przepisów polegającą na uznaniu że zabezpieczenie jest możliwe wyłącznie odnośnie przyznanych kosztów postępowania rozpoznawczego, w którym wierzyciel hipoteczny dochodzi od właściciela nieruchomości zaspokojenia zabezpieczonej wierzytelności rozumianych jako koszty procesu zasądzone a nie inne koszty dochodzenia należności, nawet jeśli strony przewidziały dla nich zabezpieczenie w umowie stanowiącej podstawę ustanowienia hipoteki i

- niezastosowanie wskazanych przepisów do rozstrzygnięcia w okolicznościach niniejszej sprawy uznając że inne niż przyznane przez sąd koszty dochodzenia zwrotu pożyczki mimo wskazania że są zabezpieczone hipoteką nie mogą być egzekwowane z przedmiotu zabezpieczenia.

b. art. 10 ust. 1 i 2 w związku z art. 4 punkt 1 ustawy z dnia 08 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych poprzez:

- błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że umowa pożyczki nie należy do kategorii umów o świadczenie usług i pożyczkodawcy nie przysługuje zwrot, w uzasadnionej wysokości, poniesionych kosztów odzyskiwania należności

- niezastosowanie przepisów do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy na skutek uznania, że umowa łącząca powódkę z D. D. (1) poręczona przez W. F. nie może być kwalifikowana jako umowa o świadczenie usług.

c. Art. 353¹ k.c. przez niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie i uznanie, że strony zawierające umowę pożyczki ułożyły treść stosunku prawnego ustalając zabezpieczenie hipoteczne tak, że objęły zakresem ubezpieczenia wyłącznie przyznane koszty postępowania rozpoznawczego - sądowego a nie wszelkie koszty dochodzenia należności z umowy pożyczki mimo, że nie było to zgodne z treścią ani celem stosunku prawnego łączącego strony.

3. naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a. art. 227 k.p.c. w związku z art. 217 § 2 i art. 247 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z zeznań świadków na okoliczność ustaleń stron w zakresie zabezpieczenia spłaty pożyczki, w wyniku wadliwej oceny dokonanej przez Sąd, że dowód mimo że miał sprecyzować rozumienie przez strony treści umowy i wolę stron przy jej zawarciu byłby przeprowadzony przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu i jako taki był zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy w sytuacji, gdy strona powodowa zwróciła uwagę Sądu na to uchybienie stosownie do brzmienia art. 162 k.p.c.;

b. art. 233 § 1 k.p.c. przez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i przyjęcie że brak było podstaw do uwzględnienia żądań pozwu.

W uzasadnieniu apelacji powódka (pозwana wzajemna) zawarła rozwinięcie zarzutów stawianych zaskarżonemu orzeczeniu.

Powódka podnosi, że Sąd Okręgowy nie uwzględnił żądań powódki zgłaszanych w niniejszym postępowaniu aby pozwana Spółka zapłaciła na rzecz powódki Spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwotę w wysokości 203 684,40 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od tej kwoty od dnia następującego po dniu wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo w całości i obciążył powódkę kosztami procesu. W postępowaniu nie były sporne następujące okoliczności.

Dnia 10 listopada 2011 r. na podstawie pisemnej umowy pożyczki wraz z poręczeniem oraz zobowiązaniem do ustanowienia dalszych zabezpieczeń (dalej Umowa) powódka (...) sp. z o.o. zobowiązała się do udzielenia D. D. (1) pożyczki w kwocie 4.000.000 zł w celu spłacenia przez niego zobowiązań wynikających z umów zawartych z (...) sp. z o.o. oraz (...) Serwis sp. z o.o. należących do grupy (...). Wykonanie zobowiązania z tytułu umowy pożyczki zostało poręczone przez W. F.. Wyplata kwoty udzielonej pożyczki nastąpiła zgodnie z postanowieniami § 3 ust 2 Umowy. Oprocentowanie pożyczki ustalono na poziomie 5% w skali rocznej płatne od dnia obciążenia rachunku bankowego powoda kwotą wyplaconą z tytułu pożyczki. Zwrot całej sumy faktycznie udzielonej pożyczki, zgodnie z postanowieniami § 5 Umowy ustalono na dzień 30 września 2016 r. przy czym terminy płatności i wysokość poszczególnych rat uzgodniono w odrębnym aneksie/porozumieniu w ten sposób że: do dnia 30 września 2014r. kwota 1.134.00,00 zł, do dnia 30 września 2015r. kwota 1,333.000,00 zł, do dnia 30 września 2016r. kwota 1.333,000,00 zł.

Jednocześnie w aneksie/porozumieniu wskazano, iż do dnia jego podpisana powódka otrzymała od Pożyczkobiorcy kwotę 200.000 zł tytułem spłaty pożyczki, zatem do spłaty pozostało 3.800.000,00 zł.

Z uwagi na oprocentowanie udzielonej przez powódkę pożyczki w skali rocznej, ustalono również terminy płatności odsetek za każdy rok korzystania z pożyczki.

Mimo powyższych ustaleń, należność z tytułu pierwszej raty pożyczki nie została uiszczona w terminie.

Powódka przeciwko pożyczkobiorcy i poręczycielowi wniosła pozew o zapłatę.

W trakcie procesu toczącego się przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, I Wydział Cywilny sygn. akt 205/15 została uiszczona należność główna oraz odsetki z tytułu umowy pożyczki. Kwotę pożyczki wraz z odsetkami za Pożyczkobiorcę zapłaciła osoba trzecia w dniu 6 marca 2015r., po wytoczeniu powództwa o zapłatę przez powódkę.

Powództwo zostało cofnięte i postępowanie umorzone, przy czym nadal nieprawomocne jest postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie, I Wydział Cywilny sygn. akt 205/15 w sprawie kosztów postępowania.

W § 6 ust 1 mowy pożyczki Pożyczkobiorca zobowiązał się ustanowić w celu zabezpieczenia spłaty pożyczki, odsetek oraz ewentualnych kosztów związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki na nieruchomości położonej w S., powiat (...), stanowiącej działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Kluczborku IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) hipotekę umowną do kwoty 1.150.000 V ' Euro, Z tego wynika, że nie zawężono

kosztów postępowania do „kosztów postępowania sądowego” lub „egzekucyjnego”, nie wskazano również że koszty postępowania to koszty procesu. Strony umówiły się natomiast, że Pożyczkobiorca zabezpieczy hipoteką również spłatę ewentualnych kosztów związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki.

Naruszeniem obowiązujących przepisów jest by z ewentualnych kosztów związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki wyłączać koszty poniesione przez powoda w związku z powierzeniem realizacji dochodzenia zwrotu pożyczki profesjonalnemu podmiotowi, przy wykorzystaniu dostępnych prawem środków.

Jest to tym bardziej nieuzasadnione, że z art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wynika, że wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności. A oprócz kwoty, o której mowa wyżej, wierzycielowi przysługuje również zwrot, w uzasadnionej wysokości, poniesionych kosztów odzyskiwania należności przewyższających tę kwotę.

Biorąc pod uwagę umowę stron w zakresie ustanowienia hipoteki a także treść powołanego przepisu, wszystkie wierzytelności wynikające z treści umowy o ustanowieniu hipoteki zostały zabezpieczone hipoteką umowną do kwoty 1.150.000 Euro na nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Kluczborku IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

Stanowisko Sądu, że zabezpieczenie mogło dotyczyć tylko kosztów konkretnego procesu sądowego jest wadliwe.

Jak wynika z powyższego hipoteka zabezpiecza również ewentualne koszty związane z dochodzeniem zwrotu pożyczki.

Brak zasądzonych prawomocnym wyrokiem kosztów postępowania sądowego nie oznacza, iż powódka nie poniosła takich kosztów w związku z dochodzeniem zwrotu pożyczki, które mogłyby być egzekwowane na podstawie zabezpieczenia hipotecznego. Użycie zwrotu „koszty postępowania związane z dochodzeniem zwrotu” w umowach lub innych pismach nie oznacza odniesienia się jedynie do kosztów procesu cywilnego, ale do kosztów akcji, działania, podejmowania czynności, przedsięwzięcia, strategii, zachowania się, które stanowią synonim dla określenia „postępowanie”. Dla odczytania zakresu zobowiązania pozwanej konieczna jest zatem prawidłowa interpretacja zwrotu „koszty postępowania” i to w kontekście treści umowy pożyczki.

Sąd przepis w okolicznościach niniejszej sprawy zinterpretował wadliwie. Z art. 68 ust. 1 u.k.w.h. wynika, iż hipoteka zabezpiecza wierzytelność pieniężną, co odnosi się do należności głównej - kapitału. Wynika to także pośrednio z art. 69 u.k.w.h., a mianowicie, że hipoteka zabezpiecza także inne roszczenia o świadczenia uboczne, ale tylko wówczas, jeśli zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki. Przepis art. 69 u.k.w.h. określa więc granice zabezpieczenia wierzytelności ubocznych warunkując dokonanie ich zabezpieczenia tym, aby zostały uprzednio wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu.

Strony umawiając się na ustanowienie hipoteki ustaliły, że zabezpieczenie w tej postaci ma obejmować wszelkie koszty związane z dochodzeniem zwrotu pożyczki. Takie postanowienia i zabezpieczenia są standardem w umowach zawieranych przez powódkę, szczególnie biorąc pod uwagę wysokość udzielonej kwoty pożyczki.

Brak zatem podstaw by twierdzić że w dokumentach stanowiących podstawę wpisu hipoteki nie wymieniono wskazanych kosztów jako zabezpieczonych, tym bardziej że wyraźnie wynika to z ich treści. Wpis hipoteki następuje w wykonaniu umowy stron a skoro strony chciały zabezpieczyć zwrot kosztów dochodzenia zwrotu pożyczki hipoteką nie ma podstaw do kwestionowania ich woli.

Sąd mógł zweryfikować swoje stanowisko przesłuchując zawnioskowanych świadków, uznał jednak że nie jest to konieczne a wola stron wynika z umowy. W ten sposób ustalił w sposób wadliwy stan faktyczny. Już na etapie negocjowania treści umowy pożyczki każda ze stron korzystała z pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Pożyczkobiorca i poręczyciel wiedzieli zatem jakie zobowiązanie w zakresie ustanowienia hipoteki, jej zakresu na siebie przyjmują.

Jeżeli z treści czynności prawnej (umowy pożyczki), a przede wszystkim z oświadczenia dłużnika o ustanowieniu hipoteki wynika, że sumą hipoteki objęto jedynie kwotę odpowiadającą rzeczywistej wysokości należności głównej (wartości udzielonej pożyczki), to w zakresie zabezpieczenia hipotecznego nie mieszczą się inne świadczenia o roszczenia uboczne wymienione w art. 69 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.); taka hipoteka zabezpiecza wierzytelność istniejącą o skonkretyzowanej kwocie w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 7 lit. a/ ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 101, poz. 649 ze zm.). tak Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie ONSAiWSA 2015/6/109 - wyrok z dnia 1 sierpnia 2014 r. Z powyższego orzeczenia wynika a contrario, że skoro z oświadczenia dłużnika i umowy stron wynika, że hipoteką objęto nie tylko wartość udzielonej pożyczki to w zakresie zabezpieczenia hipotecznego mieszczą się te inne świadczenia w zakresie ustalonym przez strony, tu wszelkie koszty związane z dochodzeniem zwrotu pożyczki.

Wskazane w art. 69 u.k.w.h. roszczenia o odsetki, koszty postępowania, inne roszczenia o świadczenia uboczne podlegają zaspokojeniu w tej samej kolejności, co roszczenie główne wierzyciela, pod warunkiem, że mieszczą się w sumie hipoteki. W sumie hipoteki wyrażona zostaje kwota przewyższająca znaną należność główną, a nadwyżkę ponad tę wartość odnosi się do nieskonkretyzowanych co do wysokości roszczeń wierzyciela o odsetki, koszty postępowania oraz inne roszczenia o świadczenia uboczne.

Z treści stosunku prawnego oraz oświadczenia o ustanowieniu hipoteki wynika suma hipoteki, którą stanowi maksymalna kwota, w jakiej wierzyciel może zaspokoić się z nieruchomości obciążonej hipoteką, niezależnie od tego, kto stanie się jej właścicielem. D. D. (1) dokonał sprzedaży nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Kluczborku IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), Spółce (...) Spółka z o.o, w K., która w chwili wniesienia pozwu jest jej właścicielem.

Sąd za zobowiązania Pożyczkobiorcy odpowiada pozwany, z nieruchomości na której ustanowione zabezpieczenie hipoteczne.

Sąd pierwszej instancji nie badał ani faktu powstania dodatkowych kosztów ani ich związku z dochodzeniem zwrotu pożyczki ani wysokości. Wszelkie koszty wynikają z przedłożonych dokumentów a strona pozwana faktycznie nie zaprzeczyła faktowi ich poniesienia ani wysokości.

Powódka zleciła dochodzenie należności z tytułu odzyskiwania pożyczki profesjonalnemu podmiotowi. Płatność pierwszej raty pożyczki nastąpiła 6 marca 2015r. podczas gdy termin jej płatności upłynął 30 września 2014r a więc ponad pięć miesięcy po ustalonym terminie płatności.

Powódka korzystając z usług Kancelarii, rozpoczęła dochodzenie spłaty raty nr 1 zaraz po upływie terminu jej płatności, co trwało ponad pięć miesięcy. Złożenie więc pozwu w sprawie I C 205/15 nie było jedną z pierwszych z podjętych czynności w ramach windykacji należnością a jedną z ostatnich i wynikało z niepowodzenia starań powódki co do ugodowego załatwienia sprawy. Pełnomocnictwo z dnia 21 stycznia 2015 r, ma charakter pełnomocnictwa procesowego i nie podważa faktu działania przez Kancelarię w imieniu powódki przed data jego udzielenia, w postępowaniu pozasądowym. Również pisemne potwierdzenie udzielenia zlecenia dochodzenia należności z dnia 20 maja 2015 r. nie neguje dokonywanych przez kancelarię czynności w okresie od października 2014 r. do marca 2015 r.

Wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji powódka w niniejszej sprawie dochodzi zwrotu kosztów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy. Zgodnie z powołanym przepisem w przypadku gdy koszty odzyskiwania należności poniesione z tytułu opóźnień w zapłacie w transakcji handlowej przekroczą kwotę, o której mowa w ust. 1, wierzycielowi przysługuje zwrot tych kosztów, w tym kosztów postępowania sądowego, pomniejszonych o tę kwotę,

W niniejszym postępowaniu koszty są dochodzone od dłużnika rzeczowego, ale są to koszty z powołanego przepisu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Jak wynika z powyższego ustawa wprowadza nowy instrument, którego celem jest zwrot wierzycielowi kosztów, które poniósł przy dochodzeniu należnej mu od dłużnika kwoty. Zgodnie z wymogami przepisów wspólnotowych przewidziane zostało, iż od dnia nabycia przez wierzyciela uprawnienia do naliczania odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie należności wynikającej z umowy przysługiwać mu będzie, bez konieczności wezwania, kwota tzw. stałej rekompensaty w wysokości wyrażonej w złotych równoważności kwoty 40 euro według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne. W przypadku gdy koszty odzyskania należności, czyli wydatki, które poniósł wierzyciel, dochodząc należnej mu kwoty, przekroczą kwotę stałej rekompensaty, wierzyciel będzie miał możliwość uzyskania na drodze sądowej zwrotu wszelkich wydatków, jakie poniósł w związku z próbą odzyskania należności, w tym kosztów postępowania sądowego.

Koszty dochodzenia zwrotu pożyczki w niniejszej sprawie obejmują zarówno koszty związane z czynnościami prawa materialnego jak i procesowego, a także inne niezbędne koszty, np. związane z monitorowaniem sytuacji po upływie terminu zapłaty raty pożyczki począwszy od września 2014 do dnia wniesienia pozwu o zapłatę oraz w trakcie postępowania, sporządzeniem opinii prawnych, wezwań do zapłaty, korespondencji z pełnomocnikiem dłużników oraz strony przeciwnej - w przypadku pełnomocnika.

Stanowisko Sadu, że umowa pożyczki nie jest transakcją handlową o której mowa w przepisach jest nieprawidłowe.

Art. 4 ust pkt 1) ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych stanowi, iż transakcją handlową jest umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi. W ustawie nie zdefiniowano pojęcia „odpłatnej dostawy towaru” jak i „świadczenia usługi”. Pojęć tych nie definiuje również Kodeks cywilny.

Polski system prawny jednak konsekwentnie traktuje umowę pożyczki jako odpłatne świadczenie usług a mianowicie usług finansowych. Jest to ugruntowane stanowisko wynikające z przepisów statystycznych a także z ustaw podatkowych. „Jeżeli bowiem firma udziela pożyczek ze środków w tym celu gromadzonych to wypełnia warunki by sklasyfikować tę czynność jako usługę w rozumieniu Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług „(Izba Skarbowa w Bydgoszczy, 12 grudnia 2005r., PB4-005-SIP-M- 28/05, Podkarpacki Urząd Skarbowy, 7 listopada 2005r., PUS.il/443/75/2005/MM).

Udzielanie pożyczek w ramach działalności gospodarczej, odpłatnie (oprocentowane) należy traktować jako usługi pośrednictwa finansowego.

Kwota 203,684,40 zł tytułem zwrotu poniesionych przez wierzyciela kosztów windykacji wynika z umowy zawartej pomiędzy powódką oraz Kancelarią (...) Spółka partnerska. Wynagrodzenie dla Kancelarii Radców Prawnych za prowadzenie sprawy (koszty windykacji należności) stanowi zgodnie z umową stron 15 % dochodzonego roszczenia, a mianowicie kwotę 203,684,40 zł. Kwota ta - jako wynagrodzenie za usługę w wysokości netto - wynika z wystawionej dla Spółki faktury nr (...), której kopia została doręczona pozwanej łącznie z wezwaniem do zapłaty.

Zwrot powyższych kosztów jest zabezpieczony hipoteką na nieruchomości KW nr (...), która oprócz należności głównej i odsetek zabezpiecza jeszcze koszty postępowania związane z dochodzeniem zwrotu pożyczki. Skoro Spółka (...) Spółka z o.o. w K. nabyła opisaną wyżej nieruchomość obciążoną hipoteką ustanowioną na rzecz powódki i jest dłużnikiem rzeczowym Spółki (...) Sp. z o.o. oraz wobec braku uiszczenia wskazanych wierzytelności przez dłużnika i poręczyciela, zasadne jest żądanie zapłaty skierowane wobec Spółki (...) Spółka z o.o. w K. jako dłużnika hipotecznego.

Pozwana (...) sp. z o.o. w K. wniosła o oddalenie apelacji jako oczywiście bezzasadnej i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na apelację pozwana podnosi, że niniejsza sprawa jest trzecią z serii spraw wytoczonych przez powódkę pozwanej w przedmiocie dochodzenia zapłaty kosztów jakoby poniesionych w celu dochodzenia zwrotu

pożyczki. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie sygn. akt VIII GC 432/2015 (na podstawie tej samej hipoteki oraz umowy pożyczki powód dochodził od pozwanego zasądzenia kwoty 18.410 EURO tytułem kosztów dochodzenia zwrotu pożyczki stanowiących wynagrodzenie holenderskich prawników) oraz w sprawie sygn. akt VIII GC 331/15 (na podstawie tej samej hipoteki oraz umowy pożyczki powód dochodził od pozwanego zasądzenia kwoty 100.000 zł tytułem kosztów dochodzenia zwrotu pożyczki stanowiących wynagrodzenie Prezesa Zarządu powodowej spółki) oddalił powództwa. Oba te orzeczenia są prawomocne.

Pozwana zaznaczyła, że orzeczenie Sądu Okręgowego jest zasadne, a zarzuty apelacyjne powódki są bezpodstawne.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 w związku z art. 316 § 1 k.p.c.

Powód w pierwszej kolejności zarzucił Sądowi I instancji wydanie wyroku na podstawie błędnie ustalonego stanu faktycznego co doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy poprzez przyjęcie, że: (1) powódka nie zawarła z D. D. (1) umowy, którą należy kwalifikować jako umowę świadczenia usług, (2) zgodna wola stron umowy pożyczki oraz poręczyciela nie obejmowała ustanowienia hipoteki na zabezpieczenie roszczenia o zwrot kosztów postępowania rozumianych jako działanie, podejmowanie czynności w celu dochodzenia zwrotu pożyczki. W uzasadnieniu tego zarzutu powódka powołała się na treść art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

W przedmiotowej sprawie Sąd 1 instancji dokonał prawidłowej oceny, że brak podstaw do przyjęcia, że ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych ma zastosowanie do umowy pożyczki. Zgodnie z art. 4 pkt 1) ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych za transakcje handlowe uznaje się umowy, których przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością. Stanowisko powódki w zakresie definicji transakcji handlowej jest błędne, a argumenty powódki na okoliczność zasadności uznawania umowy pożyczki za usługę są chybione. Pozwana nie zaprzecza, że umowa pożyczki należy do czynności opodatkowanych, co w żaden sposób nie może świadczyć, że umowa ta stanowi usługę w rozumieniu przepisów prawa cywilnego. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i sądów administracyjnych, a także w doktrynie prawa cywilnego akcentuje się zasadę autonomii prawa podatkowego i prawa prywatnego. Podstawowym powodem dla zaistnienia tego rodzaju autonomii jest wyodrębnienie prawa podatkowego jako osobnej gałęzi prawa, ze względu na swoiste dla tego prawa instytucje prawne, siatkę pojęciową oraz metodę regulacji. Pojęć prawa podatkowego nie powinno się zatem zapożyczać dla interpretacji prawa prywatnego.

Niezależnie od powyższego argumentu, powód w żaden sposób nie wykazał, że umowa pożyczki została zawarta pomiędzy podmiotami wymienionymi w art. 2 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Umowa ta została zawarta przez Pana D. D. (1), który z tym zakresie nie działał w związku z wykonywaną działalnością, w tym także działalnością rolniczą. W tej sytuacji umowa pożyczki została zawarta w celach niezwiązanych z żadną działalnością gospodarczą czy też zawodową.

Stanowisko Sądu I instancji o braku podstaw do przyjęcia, że ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych ma zastosowanie do umowy pożyczki jest prawidłowe i zasadne.

Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku wskazał, że nawet gdyby można było do umowy pożyczki stosowane przepisy ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych to i tak roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu byłoby bezzasadne. Pozwana w całości popiera takie stanowisko. Zgodnie z art. 10 ust. 2 tej ustawy, oprócz równowartości 40 EURO, wierzycielowi przysługuje również zwrot w uzasadnionej wysokości, poniesionych kosztów odzyskiwania należności przewyższających tę kwotę. W postępowaniu prowadzonym w przedmiotowej sprawie powód nie udowodnił, ani faktu poniesienia dochodzonych kosztów, ani tego, że koszty te były uzasadnione. Co więcej powód nie wymienił nawet czynności, jakie zostały podjęte przez prawników w celu dochodzenia zwrotu pożyczki.

Dodatkowo pozwana wskazuje, że nawet gdyby stosować przepisy ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych do umowy pożyczki, to nie świadczyłoby to o możliwości ich stosowania do hipoteki ustanowionej na

zabezpieczenie zwrotu pożyczki, ponieważ kwestie te regulują przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece, a w szczególności art. 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Powódka w odpowiedzi na apelację nie wskazała na czym miałyby polegać naruszenie art. 233 § 1 w związku z art. 316 § 1 k. p. c. Powód podniósł, że Sąd nie uznał przeprowadzania dowodu ze świadków za konieczne. Oświadczenie to nie jest prawdziwe, ponieważ to powód za późno zgłosił te wnioski dowodowe i nie przedstawił żadnego uzasadnienia dla tego opóźnienia. W tej sytuacji przeprowadzenie tych wnioskowanych dowodów stanowiłoby naruszenie art. 207 § 1 k. p. c. W treści uzasadnienia wydanego w sprawie wyroku zawarte są wyczerpujące rozważania Sądu w kwestii przyczyn nieprzeprowadzenia wnioskowanych przez powoda dowodów. Powódka wskazuje, że „zarzut obrazy przepisu 233 § 1 k.p.c. nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystniejszych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej oceny materiały dowodowej”. Zgodnie z przyjętym poglądem, „jeżeli więc z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguły swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia związków przyczynowo - skutkowych, przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona”. W niniejszej sprawie Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym dla poczynienia ustaleń faktycznych mających wpływ na zastosowanie przepisów prawa materialnego. Zgromadzone w sprawie dowody poddał wszechstronnej, wnikliwej ocenie, ustalając prawidłowo stan faktyczny sprawy. Ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd I instancji odpowiada wymogom stawianym przez przepis art. 233 § 1 k.p.c., uwzględnia cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i tym samym pozostaje pod ochroną wynikającą z powołanego przepisu. Ocena ta nie nosi także cech dowolności, a ponadto nie brakuje logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami. W ocenie pozwanej Sąd I instancji w sposób prawidłowy dokonał oceny zebranych w sprawie dowodów.

Na marginesie pozwana podnosi, że dowody ze świadków i przesłuchania stron na tożsame okoliczności zostały przeprowadzone w bardzo zbliżonych sprawach prowadzonych przez Sąd Okręgowy w Szczecinie opisanych w pierwszej części odpowiedzi na apelację prowadzonych pod sygn. akt VIII GC 432/2015 oraz sygn. akt VIII GC 331/15. W sprawach tych, w których dochodzone roszczeń wynikających jakoby z ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych zostały przeprowadzone dowody osobowe i zostały wydane prawomocne wyroki w całości oddalające powództwa.

W tej sytuacji stanowisko powódki, że Sąd mógł zweryfikować swoje stanowisko przesłuchując zawnioskowanych świadków jest nieprawdziwe.

Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny woli stron zawierających umowę, a także dokonał właściwej kwalifikacji prawnej. W przeprowadzonym postępowaniu dowodowym w żaden sposób nie zostało wykazane, że ustanowiona hipoteka obejmowała „zwrot kosztów postępowania rozumianych jako działanie, podejmowanie czynności w celu doprowadzenia do zwrotu pożyczki przez wierzyciela”.

Zarzut naruszenia art. 68 i 69 ustawy o księgach wieczystych.

Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku uznał, że zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia ma przepis art. 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Przepis ten reguluje jakie świadczenia dodatkowe zabezpiecza hipoteka, a właśnie ta kwestia stanowi oś sporu w przedmiotowej sprawie. Z regulacji tej w sposób wyraźny wynika, że hipoteka zabezpiecza między innymi przyznane koszty postępowania. Stanowisko powódki prezentowane w postępowaniu pierwszoinstancyjnym wyraźnie wskazywało, że dochodzone świadczenie obejmowało koszty postępowania. Już w pozwie powód wskazał, że „Na dochodzoną niniejszym pozwem kwotę składa się część dotychczasowych kosztów postępowania związanych z dochodzeniem zwrotu pożyczki ...” (str. 3 pozwu in fine). W trakcie prowadzonego postępowania dowodowego powód w żaden sposób nie wykazał, że dochodzone roszczenie stanowi przyznane koszty

postępowania. Co więcej, powód nie wykazał nawet jakie zostały podjęte przez prawników w celu dochodzenia zwrotu pożyczki, ani nie udowodnił faktu poniesienia tych kosztów.

W doktrynie obowiązuje jednolite stanowisko w kwestii rozumienia sformułowania dotyczącego kosztów postępowania. Roszczenia o zwrot kosztów postępowania są zabezpieczone hipoteką tylko wtedy, gdy zostały przyznane w prawomocnym orzeczeniu sądu lub ostatecznej decyzji (postanowieniu) właściwego organu administracji. W związku z powyższym pozwana podnosi, że definicja sformułowania koszty postępowania nie pozostawia żadnych wątpliwości. Powód popiera w całości rozważania Sądu I instancji, które prowadzą do wniosku, że żądania pozwu nie można zakwalifikować także do innych roszczeń o świadczenia uboczne. W tej sytuacji roszczenie powoda nie mieści się w granicach zabezpieczenia hipoteką.

Szczególnego podkreślenia wymaga, że powód domaga się zapłaty od dłużnika rzeczowego, więc tym bardziej roszczenie winno być wykazane i sformułowane w sposób jednoznaczny.

Sąd I instancji w sposób wyczerpujący uzasadnił stanowisko, że roszczenie dochodzone przez powoda nie stanowi kosztów postępowania, a także nie jest zgodne z brzmieniem art. 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Zarzut naruszenia art. 10 ust. 1 i 2 w związku z art. 4 pkt 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Powód w całości popiera stanowisko Sądu I instancji, że przedmiotowa umowa nie jest objęta przepisami ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Szersze uzasadnienie tego stanowiska zostało przytoczone wyżej. W tym stanie prawnym nie może być mowy o naruszeniu przez Sąd I instancji jakichkolwiek przepisów ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Niezależnie od powyższego, dochodzone roszczenie nie spełnia także przesłanek opisanych w art. 10 ust. 2 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Zgodnie z tym przepisem wierzycielowi, oprócz równowartości 40 EURO przysługuje również zwrot, w uzasadnionej wysokości, poniesionych kosztów odzyskiwania należności przewyższających tą kwotę. Powód nie wykazał, że wysokość dochodzonych kosztów była uzasadniona, ani faktu poniesienia tych kosztów. W związku z powyższym, nawet w przypadku uznania, że do przedmiotowej umowy pożyczki winny być stosowane przepisy ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, to i tak dochodzone przez powoda roszczenie nie może zostać zasądzone na ich podstawie.

W tym stanie prawnym i faktycznym zarzut naruszenia przepisów ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych jest co najmniej chybiony.

Zarzut naruszenia art. 353¹ k.c.

W ocenie pozwanego w przedmiotowej sprawie nie nastąpiło naruszenie zasady swobody umów. Naruszenie zasady swobody umów nie może polegać na niewłaściwym zastosowaniu i uznaniu, że strony ułożyły treść stosunku prawnego w sposób niezgodny ze stanowiskiem powoda. Naruszenie przez Sąd I instancji zasady swobody umów może polegać jedynie na błędnym uznaniu zapisu umownego za nieważny.

Z uzasadnienia apelacji wynika, że powód nie zgadza się z dokonaną przez Sąd I instancji interpretacją zapisów umowy pożyczki. Pozwany podnosi, że po pierwsze powód nie przedstawił skutecznie żadnych dowodów w sprawie na okoliczność interpretacji zapisów umowy w sposób. Po drugie dowody ze świadków i przesłuchania stron na tożsame okoliczności zostały przeprowadzone w bardzo zbliżonych sprawach prowadzonych przez Sąd Okręgowy w Szczecinie pod sygn. akt VIII GC 432/2015 (na podstawie tej samej hipoteki oraz umowy pożyczki powód dochodził od pozwanego zasądzenia kwoty 18.410 EURO tytułem kosztów dochodzenia zwrotu pożyczki stanowiących wynagrodzenie holenderskich prawników) oraz sygn. akt VIII GC 331/15 {na podstawie tej samej hipoteki oraz umowy pożyczki powód dochodził od pozwanego zasądzenia kwoty 100.000 zł tytułem kosztów dochodzenia zwrotu pożyczki stanowiących wynagrodzenie Prezesa Zarządu powodowej spółki}. W obu tych sprawach zostały wydane wyroki w

całości oddalające powództwa, a orzeczenia te są prawomocne. Dowody prowadzone w tych postępowaniach wykazały, że interpretacja dokonana przez Sąd I instancji jest właściwa.

Podniesiony przez powoda zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 353¹ k.c. jest zarzutem oczywiście chybionym.

Zarzut naruszenia art. 277 k.p.c. w związku z art. 217 § 2 i art. 247 k.p.c.

Pozwana w całości popiera stanowisko Sądu I instancji w kwestii zasadności pominięcia dowodów zgłoszonych przez pozwaną w dniu wydania przez Sąd I instancji wyroku w przedmiotowej sprawie. Powódka w żaden sposób nie wykazała, że dowodów tych nie zgłosiła we właściwym czasie bez swojej winy lub, że ich uwzględnienie nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Dowody te niewątpliwie mogły być zgłoszone wcześniej, tym bardziej że pozwana już w sprzeciwie przedstawiła swoje argumenty i sprecyzowała stanowisko w sprawie. Ponadto, jak już wyżej zostało wskazane, pomiędzy stronami już wcześniej toczyły się dwie bardzo podobne sprawy. Spóźnione zgłoszenie przez powódkę dowodów niewątpliwie nastąpiło z jej winy. Natomiast na fakt spowodowania zwłoki w przypadku przeprowadzeniu tych dowodów wskazuje chociażby data wydania orzeczenia w przedmiotowej sprawie. Sąd I instancji prawidłowo uznał zawnioskowane przez powódkę dowody jako spóźnione, a co więcej przeprowadzenie tych dowodów stanowiłoby naruszenie przepisów postępowania cywilnego.

W tej sytuacji zarzut naruszenia wskazanych przepisów procedury nie zasługuje na uwzględnienie.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Powódka w żaden sposób nie wskazała na czym miałyby polegać naruszenie przez Sąd i instancji zasady swobodnej oceny dowodów. W ocenie powódki Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny dowodów.

Dodatkowo pozwana podnosi, że stanowisko powódki „Wszelkie koszty wynikają z przedłożonych dokumentów, a strona pozwana faktycznie nie zaprzeczyła faktowi ich poniesienia ani wysokości (apelacja str. 6) jest w całości nieprawdziwe. Po pierwsze koszty nie wynikają z przedłożonych przez powódkę dokumentów, a po drugie pozwana w toku całego postępowaniu zaprzeczała zarówno wysokości kosztów, jak i faktowi ich poniesienia. Kwestie te były przez pozwaną podnoszone już na etapie wnoszenia sprzeciwu od nakazu zapłaty (sprzeciw od nakazu zapłaty str. 5 in fine).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki – (...) Sp. z o.o. w L. jest bezzasadna i podlega oddaleniu (art. 385 k.p.c.).

Sąd I instancji na podstawie przedstawionego przez strony materiału dowodowego w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w sprawie. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne oraz ocenę dowodów Sądu Okręgowego, które przyjmuje za własne, bez potrzeby ich powtarzania oraz ponownej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że w niniejszym postępowaniu powódka dochodzi zapłaty wierzytelności zabezpieczonej hipoteką umowną od dłużnika rzeczowego, a nie od dłużnika osobistego. W związku z tym Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że decydujące dla wyniku postępowania jest ustalenie zakresu hipoteki. Prawidłowy jest również wniosek tego Sądu, że dochodzone roszczenie nie jest objęte zabezpieczeniem hipotecznym, co przesądziło o oddaleniu powództwa.

Należy przypomnieć, że stosownie do art. 69 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (j.t. Dz.U. z 2017, poz. 1007) hipoteka zabezpiecza mieszczące się w sumie hipoteki roszczenia o odsetki oraz o przyznane koszty postępowania, jak również inne roszczenia o świadczenia uboczne, jeżeli zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej. Sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że hipoteka obejmuje tylko roszczenia o koszty postępowania we wszystkich instancjach, koszty sądowe, zastępstwa procesowego, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, koszty przejazdu do sądu, a jednocześnie mają to być koszty przyznane prawomocnym orzeczeniem sądu. Koszty dochodzone pozwem nie należą do żadnych z tych rodzajów. Podzielając w całości obszerną argumentację Sądu Okręgowego odwołującą się do zgodnych poglądów wyrażanych

w literaturze dodatkowo należy zwrócić uwagę na związek zachodzący pomiędzy art. 69 i art. 68 ust. 1 u.k.w.h. Z art. 68 ust. 1 u.k.w.h. wynika, że hipoteka zabezpiecza tylko należność główną. Przesłanką zabezpieczenia innych wierzytelności, w szczególności odsetek, przyznanych kosztów postępowania jest to, aby zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 października 2015 r., V CSK 20/15). Zebrany w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że w § 6 umowy pożyczki mamy do czynienia z nawiązaniem do art. 69 u.k.w.h., który mówi o przyznanych kosztach postępowania. Zadaniem § 6 umowy jest wyłącznie wymienienie tych kosztów w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej. Wyciąganie dalej idących wniosków nie znajduje oparcia w prawidłowo zebranych i ocenionych przez Sąd pierwszej instancji materiale dowodowym, w szczególności w analizie gramatycznej oraz celowościowej powyższej umowy, co powoduje, że zarzut naruszenia powyższych przepisów oraz art. 353¹ k.c. należy uznać za nietrafny.

W tej sytuacji zbędne jest dokonywanie oceny zarzutów apelacji, że Sąd Okręgowy nieprawidłowo przyjął, że powódka nie zawarła z D. D. (1) umowy, którą należy kwalifikować jako umowę o świadczenie usług. Powódka powołuje się na art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 684), który przewiduje, że wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek przysługuje także równowartość kwoty 40 euro oraz zwrot, w uzasadnionej wysokości, poniesionych kosztów odzyskiwania należności przewyższających tę kwotę. Powódka dochodzi zwrotu poniesionych kosztów odzyskiwania należności, o których mowa w art. 10 ust. 2 powyższej ustawy. Sąd Okręgowy przyjął, że powyższa ustawa dotyczy kosztów odzyskiwania należności powstałych z transakcji handlowych, za które uznaje się jedynie umowę sprzedaży lub umowę o świadczenie usług. Nie ma jednak podstaw do przyjęcia, że zawarta umowa pożyczki stanowi świadczenie usług, w szczególności, że może być mowa w kontekście tej umowy o jakiegokolwiek usłudze na rzecz strony pozwanej. Powódka argumentuje, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z umową o świadczenie usług w rozumieniu art. 4 ust. 1 powyższej ustawy, który definiuje pojęcie transakcji handlowej.

W związku z tym, że powódka dochodzi zapłaty od dłużnika rzeczowego (a nie osobistego) należy zauważyć, że powyższa okoliczność - tj. czy udzielenie pożyczki na podstawie umowy z 10 listopada 2011 r. było odpłatnym świadczeniem usługi - przestała mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia z chwilą uznania, że umowa hipoteki w ogóle nie zabezpieczała 15% prowizji - wynagrodzenia dla Kancelarii (...) Spółka partnerska. W tej sytuacji badanie tego zagadnienia jest zbędne, a zarzut naruszenia art. 233 § 1 w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. należy ocenić jako chybiony.

Nieuzasadniony okazał się zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 i art. 247 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z zeznań świadków. Sąd pierwszej instancji na rozprawie 26 lipca 2016 r. pominął dowody zawnioskowane w tym dniu przez stronę powodową (k. 113v) jako spóźnione, na podstawie art. 207 § 6 k.p.c., albowiem strona powodowa nie przedstawiła żadnych twierdzeń, ani nie podała uzasadnienia, które spełniałoby warunki wskazane w powyższym przepisie. Wcześniej dokonał zwrotu pisma z 6 lipca 2016 r. z przyczyn formalnych. Apelacja strony powodowej nie zawiera argumentów pozwalających na podważenie trafności tych decyzji. Celem art. 207 k.p.c. jest koncentracja materiału dowodowego i umożliwienie sądowi decydowania o tempie i trybie wpływania pism, co m.in. może służyć przeciwko nadużywaniu prawa procesowego. Strony z własnej woli mogą wnieść jedynie pozew i odpowiedź na pozew - to są pisma, w których powinny wyartykułować wszystkie racje na rzecz bronionych przez siebie stanowisk. Przewodniczący ma dyskrecyjną swobodę co do dopuszczalności wnoszenia dalszych pism (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 14 stycznia 2015 r., III CSK 317/14). Stosownie do art. 207 § 6 k.p.c. sąd ma obowiązek pominąć spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. W celu zapewnienia sprawności postępowania ustawodawca pozwala na zgłaszanie wniosków dowodowych poza normalnym trybem (tj. w pozwie, odpowiedzi na pozew lub piśmie przygotowawczym) tylko, gdy występują wyjątkowe okoliczności (art. 207 § 6, art. 217 § 2 k.p.c.). Jako przykłady wyjątkowych okoliczności ustawodawca wskazuje na brak winy w spóźnionym powołaniu dowodu lub brak zagrożenia dla przedłużenia postępowania. Należy zgodzić się z Sądem pierwszej instancji, że powódka takich wyjątkowych okoliczności nie wskazuje. W tej sytuacji pominięcie

spóźnionych dowodów nie może skutkować naruszeniem art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 i art. 247 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok jest trafny oraz zgodny z prawem i na podstawie art. 385 k.c. apelację oddalił

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 i art. 99 k.p.c. ustalając koszty zastępstwa procesowego pozwanej w stawce minimalnej określonej w § 2 ust. 7 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

<i>SSA Dariusz Rystał</i>	<i>SSA Krzysztof Górski</i>	<i>SSO del. Wojciech Machnicki</i>
----------------------------------	------------------------------------	---